

NVE

Reguleringsmyndigheten
for energi – RME

EPEX SPOT SE
5 boulevard Montmartre
75002 Paris

Vår dato: 12.04.2024

Vår ref.: 201704559-21 Oppgis ved henvendelse

Deres ref.:

Godkjenning av metode om fastsettelse av harmoniserte maksimums- og minimumslikevektspriser for døgnet

Reguleringsmyndigheten for energi i NVE (RME) mottok forslag til metode om fastsettelse av harmoniserte maksimums- og minimumspriser (HMMCP) for døgnet fra Nord Pool European Market Coupling Operator AS og EPEX SPOT SE (NEMOene i Norge)¹ den 8. november 2022.² Metodeforslaget er utarbeidet som følge av krav i forordning (EU) 2015/1222 av 24. juli 2015 om retningslinjer for kapasitetstildeling og flaskehalshåndtering (CACM) artikkel 41.

RME ba den 24. november 2022 EFTAs overvåkingsorgan (ESA) om å treffe beslutning om metodeforslaget. ESA traff slik beslutning rettet mot RME den 7. februar 2024. RME skal sørge for at ESAs beslutninger gjennomføres i Norge i tråd med Norges EØS-rettslige forpliktelser.

RME godkjenner Nord Pool European Market Coupling Operator AS og EPEX SPOT SE sitt forslag til metode om fastsettelse av harmoniserte maksimums- og minimumspriser for døgnet.

1. Beskrivelse av saken

1.1. Bakgrunn – CACM krever at NEMOene legger frem metodeforslag

CACM er innlemmet i EØS-avtalen og gjelder som forskrift i Norge, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.³ Forskriften regulerer de fysiske markedene for omsetning av elektrisk kraft dagen før fysisk levering (døgnet) og frem til driftstimen (intradag).

¹ Jf. RMEs vedtak av 17. november 2021 om utpeking av Nord Pool European Market Coupling Operator AS som operatør og NEMO, vår ref. 202113124-14, jf. vilkår overfor Nord Pool European Market Coupling Operator AS av 29. november 2021 for organisert markeds plass som opptrer som operatør i Norge, vår ref. 202113124-15, samt RMEs vedtak overfor EPEX SPOT SE av 20. januar 2022 om vilkår for organisert markeds plass som opptrer som operatør i Norge, vår ref. 202114589-5, jf. vår ref. 202114589-6

² Jf. e-post fra Nord Pool European Market Coupling Operator AS, EPEX SPOT SE og Nasdaq spot AB (sistnevnte ikke lenger relevant NEMO i Norge) v/ All NEMO Committee til RME den 8. november 2022)

³ Forskrift 20. desember 2006 nr. 1563 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft

E-post: rme@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 22 95 95 95, Internett:

www.nve.no/reguleringsmyndigheten

Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Disse markedene sikrer i stor grad den momentane balansen mellom tilbud og etterspørsel som til enhver tid må finnes i kraftsystemet.

CACM inneholder krav om at NEMOene i Norge skal utarbeide forslag til nærmere angitte metoder og legge disse frem for RME. Noen av disse metodene skal NEMOene i Norge utarbeide sammen med andre NEMOer i EØS. Det følger av CACM hvilke metoder som skal utarbeides i samarbeid med andre NEMOer, herunder hvilke som skal utarbeides i samarbeid med andre NEMOer i relevante kapasitetsberegningsregioner, og hvilke som skal utarbeides i samarbeid med alle andre NEMOer i EØS.⁴

RME skal vurdere slike metodeforslag for eventuell godkjenning etter energiloven,⁵ jf. CACM artikkel 9, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2 første og fjerde ledd.

Ett av forslagene som NEMOene i Norge skal utarbeide og legge frem for RME for godkjenning, er forslag til metode om fastsettelse av harmoniserte maksimums- og minimumspriser for døgnmarkedet, jf. CACM artikkel 41.

1.2. NEMOenes høring av utkast til metodeforslag

NEMOene har etter CACM artikkel 41 nr. 1, jf. artikkel 12, en plikt til å gjennomføre høring av metodeforslaget før det ferdigstilles og oversendes RME. De synspunkter som kommer frem under høringen skal tas i betraktning når metodeforslaget ferdigstilles.

NEMOene i Norge gjennomførte slik høring i samarbeid med øvrige relevante NEMOer fra den 24. mai til den 15. juli 2022 gjennom All NEMO Committee. Det ble avgitt tjue høringsuttalelser.

1.3. NEMOenes oversendelse av metodeforslaget til RME

Den 8. november 2022 mottok RME forslag til metode om fastsettelse av harmoniserte maksimums- og minimumspriser for døgnmarkedet fra NEMOene i Norge i henhold til CACM artikkel 41, jf. artikkel 9 nr. 1.

Metoden er utviklet av NEMOene i Norge i samarbeid med alle NEMOene i EØS, samt relevante TSOer i EØS.

1.4. Metodeforslagets innhold

Metodeforslaget tar for seg fastsettelse av harmoniserte grenser for maksimums- og minimumslikevektspriser i døgnmarkedet. Med harmonisert maksimumspris menes den maksimale verdien på likevektsprisen som anvendes i SDAC. Den harmoniserte minimumsprisen er den minste verdien på likevektsprisen som anvendes i SDAC. Dette er tekniske prisgrenser som er nødvendige for å sikre prisklarering i markedet, gjennom å definere et teknisk mulighetsrom for prisberegning algoritmen. Metoden skal anvendes i

⁴ Island og Liechtenstein deltar ikke i dette

⁵ Lov 29. Juni 1990 nr. 50 om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. (energiloven)

alle budområder i SDAC, og skal ta hensyn til en estimering av den økonomiske verdi av ulempen en kraftforbruker opplever ved å bli rasjonert.

Metoden definerer referansemaksimumsprisen for SDAC til å være 4000 EUR/MWh, og referanseminimumsprisen for SDAC til å være -500 EUR/MWh.

Den harmoniserte maksimumsprisen for døgnet markedet skal økes med 500 EUR/MWh dersom likevektsprisen i et budområde overskrider en verdi på 70% av den harmoniserte maksimumsprisen i minst to MTUer⁶ over minst to ulike dager innen en rullerende periode på 30 dager fra første overskridelse. Tilsvarende skal den harmoniserte minimumsprisen for døgnet markedet reduseres med 100 EUR/MWh dersom likevektsprisen i et budområde faller under en verdi på 70% av den harmoniserte minimumsprisen i minst to MTUer over minst to ulike dager innen en rullerende periode på 30 dager fra første lave pris.

Før justeringen av enten den harmoniserte maksimums- eller minimumsprisen trer i kraft, skal det være en overgangsperiode på 28 dager der den harmoniserte prisen forblir på nivået før hendelsene som førte til justering inntraff.

Kriteriene for justering av den harmoniserte maksimums- eller minimumsprisen gjelder ikke for virtuelle budområder og budområder som er dekket fra markedet.

NEMOene skal informere om eventuelle endringer i den harmoniserte maksimums- eller minimumsprisen minst 21 dager før ikrafttredelse.

1.5. RMEs anmodning til ESA

Etter å ha vurdert metodeforslaget, rettet RME den 24. november 2022 en anmodning til ESA om å treffe beslutning om metodeforslaget.⁷

1.6. RMEs forhåndsuttalelse til ESAs utkast til beslutning

Med det formål å ta hensyn til RMEs synspunkter i henhold til EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 bokstav d punkt (iv), ba ESA den 8. januar 2024 om innspill fra RME til ESAs utkast til beslutning.

RME avgav uttalelse den 22. januar 2024. RME vurderte at ESAs utkast til beslutning falt innenfor virkeområdet til CACM artikkel 41 nr. 1. Videre uttrykte RME støtte til ESAs vurdering av at grensehandelsforordningen⁸ og CACM gir både relevant og tilstrekkelig grunnlag for fastsettelse av harmoniserte tekniske maksimums- og minimumspriser for døgnet markedet. Til sist fremholdt RME at det aktuelle utkastet til metode bidrar til å oppfylle CACMs formål.

RME hadde på denne bakgrunn ingen bemerkninger til innholdet i utkastet.

⁶ MTU – Market Time Unit: tidsoppløsningen i markedet

⁷ Jf. forordning (EF) nr. 713/2009 artikkel 8 nr. 1 første avsnitt bokstav b, jf. EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 bokstav d

⁸ Forordning (EF) nr. 714/2009 om vilkår for tilgang til nett for utveksling av elektrisk kraft over landegrensene og om oppheving av forordning (EF) nr. 1228/2003

1.7. ESAs beslutning

ESA traff etter dette beslutning rettet mot RME om metodeforslaget den 7. februar 2024. Innholdet i ESAs beslutning er det samme som det RME sluttet seg til gjennom vår forhåndsuttalelse.

2. Regelverk som ligger til grunn for vedtaket

2.1. CACM og grensehandelsforordningen

CACM og grensehandelsforordningen er innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i Norge som forskrift i medhold av energiloven, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Overordnede rammer etter CACM

Formålet med CACM er ifølge CACM artikkel 3 å:

- a) fremme effektiv konkurranse i produksjonen av, handelen med og forsyningen av elektrisk kraft,
- b) sikre optimal bruk av transmisjonsinfrastrukturen,
- c) sikre driftssikkerheten,
- d) optimalisere beregningen og tildelingen av utvekslingskapasitet mellom budområder,
- e) sikre rettferdig og ikke-diskriminerende behandling av TSOer, NEMOer, ACER,⁹ reguleringsmyndigheter og markedsdeltakere,
- f) sikre og forbedre gjennomsiktighet og pålitelighet med hensyn til opplysninger,
- g) bidra til effektiv og langsiktig drift og utvikling av transmisjonsnett for elektrisk kraft og elektrisitetssektoren i EØS,
- h) ta hensyn til behovet for et rettferdig og velordnet marked og en rettferdig og velordnet prisdannelse,
- i) sikre like vilkår for NEMOer, og
- j) sørge for tilgang til utvekslingskapasitet mellom budområder som ikke innebærer forskjellsbehandling.

Forskrift om elektrisk kraft over landegrensene gjennomfører Norges EØS-rettslige forpliktelser. CACM skal derfor tolkes i lys av grunnleggende EØS-rettslige tolkningsprinsipper som prinsippet om EØS-konform tolkning og homogenitetsprinsippet.

⁹ Byrået for samarbeid mellom energireguleringsmyndigheter (*Agency for the Cooperation of Energy Regulators*), der RME deltar på lik linje med øvrige nasjonale reguleringsmyndigheter i EØS, med det ene unntak at RME som reguleringsmyndighet fra et EØS EFTA-land, ikke har formell stemmerett i det interne organet *Board of Regulators*

Krav om at NEMOene gjennomfører høring av metodeforslaget

Før ferdigstilling av metodeforslaget skal NEMOene legge dette ut på høring for aktuelle interessenter, inklusive berørte myndigheter. Dette følger av CACM artikkel 41 nr. 1, jf. artikkel 12. Det følger av CACM artikkel 12 nr. 1 at slik høring skal vare i minst én måned.

Etter CACM artikkel 12 nr. 2 skal forslag til metoder som NEMOene i Norge skal utarbeide i samarbeid med alle NEMOene i EØS, offentliggjøres og sendes ut på offentlig høring på EØS-nivå. Til sammenligning skal forslag til metoder som NEMOene i Norge skal utarbeide i samarbeid med andre NEMOer i relevant kapasitetsberegningsregion eller annen nærmere angitt krets, sendes ut på offentlig høring på regionalt nivå.

NEMOene skal etter CACM artikkel 12 nr. 3 ta hensyn til de innspill som kommer frem under høringsrunden før de sender endelig forslag til metode til RME for godkjenning.

Rammer for innholdet i metoden

Regelverket oppstiller klare rammer for innholdet i metoden som begrenser anledningen til å utøve skjønn ved utarbeidelse og godkjenning av metodeforslaget. Dette følger blant annet av CACM artikkel 41, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene § 1.

Herunder krever CACM artikkel 9 nr. 9 at forslaget inneholder en anbefalt tidsplan for gjennomføringen og en beskrivelse av metodens forventede innvirkning på de overordnede målene for forskriften.

Godkjenning

Forslag til metode om fastsettelse av harmoniserte maksimums- og minimumspriser for døgnmarkedet etter CACM artikkel 41 skal vurderes av RME for eventuell godkjenning. I den forbindelse skal RME koordinere sin vurdering av forslaget med alle relevante reguleringsmyndigheter i EØS, jf. CACM artikkel 9 nr. 5, jf. nr. 1, jf. nr. 6 bokstav i, jf. nr. 10.

Etter å ha vurdert forslaget, kan RME henvise metodeforslaget til ESA etter CACM artikkel 9 nr. 11.¹⁰

2.2. NEM-forskriften

Det følger av NEM-forskriften § 2-4 annet ledd at RME skal sørge for at beslutninger truffet av ESA i henhold til EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 blir gjennomført i Norge i samsvar med Norges EØS-rettslige forpliktelser.

2.3. Energiloven

Etter energiloven § 4-5 a tredje ledd bokstav b, jf. bokstav a, skal RME ved enkeltvedtak fastsette eller godkjenne metoder for å fastsette vilkår for handel på markeds plasser for omsetning av elektrisk energi etter regelverk som er harmonisert gjennom EØS-avtalen.

¹⁰ Jf. EØS-avtalen vedlegg IV pkt. 49 og EØS-komiteens beslutning nr. 204/2020 fortalen pkt. 9, jf. Forordning (EF) nr. 713/2009 artikkel 8 nr. 1 første avsnitt bokstav b, jf. EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 bokstav d

3. Begrunnelse for vedtaket

3.1. De formelle kravene til metodeforslaget og beslutningsprosessen er oppfylt

Metodeforslaget er mottatt av RME innenfor NEMOenes frist for utarbeidelse av forslaget, og det er gjennomført høring av metodeforslaget i tråd med de krav som følger av CACM.

Etter å ha vurdert metodeforslaget, rettet RME den 8. november 2022 en anmodning til ESA om å treffe beslutning om metodeforslaget.¹¹ ESA traff etter dette beslutning rettet mot RME om metodeforslaget den 7. februar 2024.

RMEs vurdering, vår beslutning om å rette en anmodning til ESA om å treffe beslutning om metodeforslaget, samt ESAs beslutning rettet mot RME om metodeforslaget, overholder gjeldende rammer for slike vurderinger og beslutninger.

De formelle kravene til beslutningsprosessen er dermed oppfylt.

3.2. Vurdering av metodeforslaget

RME vurderer at metodeforslaget oppfyller kravene i CACM artikkel 41 ved at forslaget innenfor de gjeldende rammer fastsetter referanseverdier for harmoniserte, tekniske maksimums- og minimumspriser, samt en justeringsmekanisme for å hensynta den estimerte økonomiske verdi av ulempen en kraftforbruker opplever ved å bli rasjonert. Verdien av denne ulempen er estimert gjennom markedsaktørenes betalingsvillighet. Dersom konsumentenes betalingsvillighet blir tilstrekkelig høy, sikrer justeringsmekanismen i metodeforslaget at den harmoniserte, tekniske maksimumsprisen økes for å reflektere betalingsvilligheten. På tilsvarende måte sikrer også justeringsmekanismen at den tekniske minimumsprisen kan reduseres for å reflektere produsentenes betalingsvillighet til å produsere når prisen er lav. RME vurderer at den foreslåtte justeringsmekanismen er viktig for å sikre fri prisdannelse i markedet, og at metodeforslaget dermed bidrar til CACMs formål om en rettferdig og velordnet prisdannelse.

Ved å hensynta betalingsvilligheten til markedsaktørene i justeringsmekanismen, bidrar metodeforslaget også til å legge til rette for effektive langsiktige investeringssignaler, samt effektiv og sikker drift av kraftnettet.

I henhold til CACM, skal de harmoniserte, tekniske maksimums- og minimumsprisene gjelde for alle budområder i SDAC. Det er viktig å koordinere harmoniserte krav til de tekniske prisgrensene på tvers av alle budområder for å sikre like vilkår for konkurranse i markedet. NEMOene i Norge anvender allerede metodeforslaget i praksis på lik linje med de øvrige NEMOene i EØS. RMEs godkjenning av metodeforslaget vil derfor ikke ha noen direkte praktisk påvirkning på markedet eller prisfastsettelsen. Av hensyn til homogenitet, vurderer RME at det er hensiktsmessig at de tekniske prisgrensene i norske budområder er forenelige med resten av markedet.

¹¹ Jf. CACM artikkel 9 nr. 11, jf. EØS-avtalen vedlegg IV pkt. 49 og EØS-komiteens beslutning nr. 204/2020 fortalen pkt. 9, jf. forordning (EF) nr. 713/2009 artikkel 8 nr. 1 første avsnitt bokstav b, jf. EØS-avtalen vedlegg IV nr. 47 bokstav d

Oppsummert vurderer RME at metodens innhold vil bidra til å oppfylle de overordnede målene som er angitt i CACM. Innholdet er i tråd med regelverkets rammer for metoden. Alle prosessuelle krav er overholdt. Kravene til metoden etter energiloven og forskrift om elektrisk kraft over landegrensene, herunder CACM, er dermed oppfylt.

Ved sin behandling av metodeforslaget, foretok ESA enkelte tilpasninger som fremgår av ESAs beslutning rettet mot RME av den 7. februar 2024. Metodeforslaget med ESAs tilpasninger fremgår av vedlegg I. ESAs tilpasninger endrer ikke det materielle innholdet i metoden.

Etter dette er det RMEs vurdering at metodeforslaget kan godkjennes med det innhold som fremgår av vedlegg I.

3.3. Godkjenningens form

RME finner at innholdet i godkjenningen er bestemmende for rettigheter eller plikter til private rettssubjekter, i dette tilfellet NEMOene i Norge. RMEs vurdering er følgelig at metoden bør godkjennes ved enkeltvedtak rettet mot NEMOene i Norge.

4. Vedtak

RME godkjenner forslaget fra Nord Pool European Market Coupling Operator AS og EPEX SPOT SE til metode om fastsettelse av harmoniserte tekniske maksimums- og minimumslikevektspriser for døgnet i henhold til energiloven § 4-5 a tredje ledd bokstav b, jf. a, jf. CACM artikkel 9 nr. 5, jf. nr. 6 bokstav i, jf. artikkel 41, jf. artikkel 9 nr. 10, jf. forskrift om elektrisk kraft over landegrensene §§ 1 og 2 første og fjerde ledd, jf. NEM-forskriften § 2-4 annet ledd, med det innhold som fremgår av vedtakets vedlegg I.

EPEX Spot SE plikter etter dette å anvende metoden som operatør med ansvar for organisering eller drift av markedsplasser for omsetning av elektrisk energi etter regelverk som er harmonisert gjennom EØS-avtalen (NEMO).

RME har i dag truffet et likelydende vedtak rettet mot Nord Pool EMCO.

5. Klageadgang

Vedtaket kan påklages, se orientering om rett til å klage på siste side.

Med hilsen

Sofie Morud Vågen
Avdelingsingeniør

Godkjent av

Godkjent av Tiril Henriksen Norvoll
Seksjonssjef

Tore Langset
Direktør

Godkjent i henhold til RME sine interne rutiner.

Mottakerliste:

EPEX SPOT SE

Kopimottakerliste:

Orientering om rett til å klage

Hvem kan klage på vedtaket?	Hvis du er part i saken, kan du klage på vedtaket. Du kan også klage på vedtaket hvis du har rettslig klageinteresse i saken.
Hvor skal du sende klagen?	Du må adressere klagen til Energiklagenemnda men sende den til RME. RMEs e-postadresse er: rme@nve.no. RME vurderer om vedtaket skal endres. Dersom RME ikke endrer vedtaket, vil vi sende klagen til Energiklagenemnda .
Frist for å klage	Fristen for å klage på vedtaket er 3 uker fra den dagen vedtaket kom frem til deg. Hvis vedtaket ikke har kommet frem til deg, starter fristen å løpe fra den dagen du fikk eller burde ha fått kjennskap til vedtaket. Det er tilstrekkelig at du postlegger klagen før fristen løper ut. Klagen kan ikke behandles dersom det har gått mer enn 1 år siden RME fattet vedtaket.
Du kan få begrunnelsen for vedtaket	Hvis du har fått et vedtak uten begrunnelse, kan du be RME om å få en begrunnelse. Du må be om begrunnelsen før klagefristen løper ut.
Hva skal med i klagen?	Klagen bør være skriftlig. I klagen må du: <ul style="list-style-type: none">- Skrive hvilket vedtak du klager på.- Skrive hvilket resultat du ønsker.- Opplyse om du klager innenfor fristen.- Undertegne klagen. Hvis du bruker en fullmektig, kan fullmektigen undertegne klagen. I tillegg bør du begrunne klagen. Dette betyr at du bør forklare hvorfor du mener vedtaket er feil.
Du kan få se dokumentene i saken	Du har rett til å se dokumentene i saken, med mindre dokumentene er unntatt offentlighet. Du kan henvende deg til RME for å få innsyn i saken.
Vilkår for å gå til domstolene	Hvis du mener vedtaket er ugyldig, kan du gå til søksmål. Du kan bare gå til søksmål dersom du har klaget på RMEs vedtak, og klagen er avgjort av Energiklagenemnda som overordnet forvaltningsorgan. Du kan likevel gå til søksmål dersom det har gått 6 måneder siden du sendte klagen, og det ikke skyldes forsømmelse fra din side at klagen ikke er avgjort.

Sakskostnader

Dersom RME eller Energiklagenemnda endrer vedtaket til din fordel, kan du søke om å få dekket vesentlige og nødvendige kostnader. Du må søke om dette innen 3 uker etter at klagevedtaket kom frem til deg.

Denne forklaringen er basert på forvaltningslovens regler i §§ 11, 18, 19, 24, 27 b, 28, 29, 31, 32 og 36.